

KS. JÓZEF KRUKOWSKI

V MIĘDZYNARODOWY KONGRES PRAWA KANONICZNEGO

W dniach 19—26.08.1984 r. w Ottawie (Kanada) obradował V Międzynarodowy Kongres Prawa Kanonicznego zorganizowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Prawa Kanonicznego (Consotiatio Internationalis Studio Iuris Canonici Promovendo), mające swą siedzibę w Rzymie. Gospodarzem kongresu był katolicki Uniwersytet Św. Pawła (St. Paul University) w Ottawie, a ściślej biorąc Wydział Prawa Kanonicznego tego uniwersytetu. Kongres ten różnił się od poprzednich szczególnie atmosferą. Złożyły się na to okoliczności czasu i miejsca. Przede wszystkim był to pierwszy kogres międzynarodowy poświęcony nowemu prawu kodeksowemu, zorganizowany przez wspomniane stowarzyszenie. Był to jednocześnie pierwszy kongres prawa kanonicznego poza granicami Europy — na kontynencie północnoamerykańskim. Stąd też większość uczestników tego kongresu stanowili Amerykanie i Kanadyjczycy. Wśród uczestników stosunkowo więcej aniżeli na kongresach organizowanych w Europie było kobiet, zatrudnionych w różnych instytucjach kościelnych o charakterze naukowym lub pozanaukowym, ale interesujących się problemami prawa kanonicznego. Obrady kongresu odbywały się na uniwersytecie państwowym — University of Ottawa, który dawniej prowadzony był przez oo. oblatów. Obecnie oblaci prowadzą mniejszy uniwersytet — St. Paul University, który finansuje państwo, mimo że Kanada jest państwem laickim. Jest to przejaw specyficznej dla tego państwa koncepcji laickości, odmiennej od tej, jaką kierują się Stany Zjednoczone Ameryki, a tym bardziej od tej, jaką znamy w państwach socjalistycznych.

W niniejszym sprawozdaniu nie zamierzam omawiać szczegółowo porządku obrad ani też streszczać poszczególnych referatów i dyskusji, ale ograniczę się do jego ogólnej charakterystyki.

Zarówno referaty, jak też komunikaty i wypowiedzi w dyskusji poświęcone były normom prawnym zawartym w nowym kodeksie. Obrady kongresu odbywały się na sesjach generalnych i seminaryjnych.

Sesje generalne były uroczyste i zwykle — robocze. Na pierwszej sesji generalnej uroczystej otwarcia obrad dokonał prof. Pedro Lombardia, przewodniczący stowarzyszenia. Referat inauguracyjny na temat podstaw teologicznych nowego kodeksu wygłosił prof. E. Corecco, dziekan wydziału teologicznego Uniwersytetu we Fryburgu, który był gospodarzem poprzedniego kongresu. Sesje generalne odbywały się w godzinach przedpołudniowych. Były one poświęcone następującym tematom: historia nowego KPK (bp A. Stickler), prymat i kolegialność w nowym KPK (W. Aymans), zarządzanie Kościołem partykularnym (H. Shmitz), nowe prawo małżeńskie (L. De Luca). Na ostatniej sesji uroczystej, zamykającej obrady, referat podsumowujący obrady przedstawił prof. F. Morrisey, dziekan wydziału prawa kanonicznego St. Paul University.

Sesje seminaryjne odbywały się w godzinach popołudniowych w siedmiu lub ośmiu grupach dyskusyjnych. Ich tematyka była bardzo zróżnicowana. Cechowała je wielka swoboda dyskusji, dotyczących zarówno problemów teologiczno-prawnych, jak też ściśle praktycznych, dotyczących struktury organizacyjnej Kościoła. Szczególnym znamieniem tych dyskusji było spotkanie co najmniej dwóch nieco odmiennych mentalności — amerykańskiej i europejskiej. Na przykład o wiele więcej uczestników kongresu — głównie Amerykanów — wzięło udział w seminarium poświęconym administrowaniu dóbr doczesnych Kościoła aniżeli w seminarium poświęconym problemom życia i posługi kapłanów. Obok grup dyskusyjnych przewidzianych przez organizatorów pojawiły się grupy spontaniczne, zajmujące się problemami modnymi w środowiskach amerykańskich. Szczególnie dużą aktywność przejawiała grupa zajmująca się tematem kobiet w Kościele, która m.in. postulowała udzielanie święceń kapłańskich kobietom.

Oprócz sesji naukowych odbywały się również spotkania o charakterze liturgicznym, organizacyjnym i turystycznym. Bardzo podniosły charakter miało spotkanie liturgiczne w katedrze podczas mszy św. koncelebrowanej pod przewodnictwem arcybiskupa Ottawy — Józefa A. Plou-tarde'a. Spotkanie o charakterze organizacyjnym poświęcone było wyborom nowej rady stowarzyszenia oraz projektom następnych kongresów. Przyjęto wniosek zorganizowania następnego kongresu międzynarodowego w Monachium (Uniwersytet Humboldta) oraz projekt zorganizowania w przyszłości — za 6 lat — tego rodzaju kongresu w Lublinie (KUL). Interesująca pod względem turystycznym była całodniowa wycieczka stałaniem do „krainy tysiąca wysp” Nieliczna grupa uczestników kongre-

su, której przewodził prof. J. Schlick ze Strasburga, zgłosiła postulat zorganizowania kongresu w krajach trzeciego świata, ale nie potrafiła swego projektu skonkretyzować.

W kongresie wzięła udział stosunkowo duża grupa kanonistów z Polski (14 osób, w tym 2 z KUL). Polski Instytut Naukowy w Ottawie zorganizował dla polskich uczestników kongresu specjalne spotkanie, na którym mogliśmy nawiązać bezpośrednie kontakty z liczną grupą Polaków zajmujących się pracą naukową na kilku uniwersytetach Ottawy. Szczególną gościnność poskim uczestnikom kongresu okazał ks. prałat dr Bernard Prinz, sekretarz Konferencji Biskupów Kanady, który poczuwa się do polskiego pochodzenia i pięknie mówi po polsku.